www.svoboda-news.com

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 137. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 14 червня 1930. VOL. XXXVIII. No. 137. Jersey City, N. J., Saturday, June 14, 1930. THREE CENTS.

СТИМСОН АТАКУЄ МІЛІТАРИСТІВ

РАДИТЬ, ЩО ЦИВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ Є ЗА РАТИФІКАЦІЮ МОРСЬКОГО ДОГОВОРУ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар стейту Стимсон говорив по радіо на тему морського договору, який заключено недавно в Лондоні. Він підчеркнув, що проти договору виступила в Злучених Державах група мілітаристів, себто ґенералів яко військових знавців, котрі доказують, що договір кривдить Америку. Все це роблять ізза того, що Америка дістала на 3/5 менше, ніж повинна була дістати. Таке поступовання мілітаристів уважає Стимсон сліпим, вузким і нетолерантним. На щастя, говорив Стимсон, так вузко задивляються на договір тільки військові-професіоналісти, а широкий загал уважає договір великою побідою для світового мира.

ШМЕЛІНҐ СТАВ СВІТОВИМ ЧЕМПІОНОМ.

НЮ ЙОРК. — Єнкс Стадіюм заповнило понад 80,000 людей, щоби приглянутися кулачній боротьбі між Шаркім і Шмелінґом. Побідник мав стати світовим чемпіоном.

Зі вступу прийшло коло $700,000. Кождий з борців одержить біля $175,000.

Боротьба закінчилася цілком несподівано вже в четвертій рунді, а мали битися 15 рунд. Шаркі завдав Шмелінґови неправильний удар і повалив його на землю. Шмелінґ не був уже в силі далі боротися. Повстало велике замішання. Та комісія узнала незаконність удару й проголосила Шмелінґа побідником. Публика приняла це рішення за справедливе.

В перших чотирох рундах Шаркі держав себе дуже добре й виглядало, що він стане побідником. Шмелінґ одначе, як кажуть знавці, ждав аж на сему рунду, коли він мав розпочати властивий атак. Бо є таке переконання, що Шаркі є добрий на перших 7 рунд, а потім слабне й хвилюється.

Побіда Шмелінґа перенесла кулачне чемпіонство перший раз з Америки до Европи, а точніше до Німеччини, бо Шмелінґ є Німцем.

ЕПИСКОП КЕНОН ГРАВ НА БІРЖІ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатський лабіститний комітет одержав з Ню Йорку документи, з яких виходить, що методиський епископ Кенон грав на марджін на біржі, та що йому нераз не ставало грошей. Епископ грав через фірму, якої голову обжаловано за ошуство. Коли епископови звернули на це увагу, він далі вів свій бизнес з тою фірмою. Комітет хоче дійти, чи Кенон уживав на гру $65,200, які одержав від Джеймсона на виборчу кампанію проти Смита.

КОНВЕНЦІЯ В СПРАВІ ПРОГИБІЦІЇ.

НЮ ЙОРК. — Ново зорґанізована Краєва Ліґа Тверезости Америки відбуде в Сейнт Луїс в днях між 17 вересня і 2 жовтня конвенцію, на якій радитимуть над знесенням 18 поправки і заведенням референдума щодо прогибіції.

ЛІТЕРАТУРА Й ХАРАКТЕР.

БОСТОН. — Мисс Міріем Вен Вотерс, президентка „Нешенел Конференс оф Сошел Сервис", підносить, що добра література будує в легкий і нешкідливий спосіб ідеальний характер дитини. Завдяки добрій літературі дитина стає відважною, благородною, ввічливою, добуває сильну волю й набирає охоти до діл.

АВТОМОБІЛІ Й РАДІЮ.

НЮ ЙОРК. — Диріґент Волтер Демрош підніс у своїй промові, що автомобіль руйнує родинне життя в Америці, бо ніхто не держиться хати, а як тільки має час, сідає на автомобіль і гонить. І не знати, до чого би це дійшло, говорив Демрош, якби не радіо. Воно доперва принесло зміну й держить людей у хаті.

МОРО ПОБІДИТЬ.

НЮАРК (Ню Джерзи). — На загал панує переконання, що амбасадор Двайт Морро вийде при сенаторських правиборах побідником над своїми републиканськими противниками, себто бувшим сенатором Фрелінґгайзеном і конґресменом Фортом.

ТАРИФА Й БІРЖА.

НЮ ЙОРК. — Коли на біржі рознеслася вістка, що тарифа перейде, всі вартісні папери почали падати.

РІД І ҐРОНДІ ВИРІШИЛИ.

ВАШИНҐТОН. — Сенатори Рід і Ґронді були завжди приклонниками високої тарифи. Та вони зневірились у теперішній законопроєкт і це було причиною, що почали думати, що тарифа провалиться. Та тепер оба сенатори, хоч знову скритикували тарифу дуже гостро, заявили, що голосуватимуть за її приняття, бо кажуть, що лучше її приняти, ніж продовжити дальшу боротьбу за її зміну.

ЕПИСКОПАЛ СТАВ КАТОЛИКОМ.

НЮ ЙОРК. — Проповідник д-р Селден П. Ділейні, редактор „Ди Америкен Чорч Монтлі", покинув епископальну церкву й перейшов на римо-католицизм. Ділейні їде до Риму на студії, по яких стане римо-католицьким священиком. Заки був епископалом, належав він до презбитеріянської церкви.

АМБАСАДОРІВ ПРОГИБІЦІЯ НЕ ТУРБУЄ.

ВАШИНҐТОН. — Британський амбасадор сер Ронелд Линдзей спровадив до амбасади у Вашинґтоні 2,000 фляшок горівок, вин і лікерів. Сенатор Говел запротестував проти цього, але йому відповіли, що амбасадорам вільно спроваджувати алькоголь.

ЕПИСКОП ОБВИНУВАЧУЄ ПОЛІЦІЮ.

Мальтійський римо-католицький епископ заявляє, що підчас демонстрацій проти нього поліція трималася агресивно й допустила натовпи народу до катедри без перешкод. Ця заява загострює ще більше напруження між ним та британською владою острова.

ВБИВСТВО КОМУНІСТА.

„Комуніст" повідомляє, що в селі Зубовщина біля Шепетівки вбили комуніста Савчука, що проводив рільною колективізацією в тій околиці. Селяне розпанахали сокирами Савчукови череп. Місцеві комуністичні організації поставили на місці вбивства Савчука памятник, на якого гроші стягнули примусово з цілого села.

УБИВ БУРАКОМ ДІВЧИНУ.

В одному селі біля Люблина забавлялися парубки з дівчатами. Один парубок, що залицявся до дівчини Вікторії Пихи, хотячи звернути її увагу на себе, став кидати до неї бураками. Ці кінські жарти скінчилися однак дуже сумно, бо згадана дівчина, поцілена бураком у голову, померла в три години після удару.

ПОЧАСТУВАЛИ.

В Торуні трафився такий випадок. Підчас весілля в домі Ріферів прийшов листонос з ґратуляційною телеґрамою для молодих. Молода кинулася за фляшкою з вином, щоби почастувати листоноша. В поспіху взяла фляшку, в якій був карболевий квас, і налила його до чарки. Коли листонос вихилив її, упав на землю і серед страшних двогодинних болів помер.

ТАКОЖ ЗАРІБКОВА ЕМІҐРАЦІЯ.

Еміґранти, що виїздять на роботи до Німеччини, Франції чи деинде, вертають по сезоні до дому, привозячи з собою зароблений гріш, чим збогачують себе і державу, якої являються громадянами. На таку зарібкову еміґрацію до Франції поїхала одна Полька з Познані і вернула ще перед закінченням сезону до Познаня на те, щоби привести на світ зароблений там малого мурина. В той спосіб „збогатила" себе і державу ця еміґрантка дитиною, про яку нема сумніву, що це яблоко з африканського дерева.

ЖИВЕ СЕРЦЕ В ПОДАРУНКУ АРТИСТЦІ.

До італійського міста Анкони приїхала на гостинні виступи славна оперетка артистка Примавера. Підчас другого акту публика викликала артистку на сцену, на якій стали появлятись один по одним її горячі приклонники з подарунками і квітами. Поміж подарунками находилося золоте пуделочко, в якому покладене було живе серце, отікаюче кровю серце. Пробите малесеньким золотим кинжалом. Артистка думала зразу, що серце зроблене з цукру, та коли взяла його в руку, страшенно злякалася, бо побачила, що воно справжнє серце, але... теплаче. З цього приводу артистка так збентежилася, що не могла докінчити свойого виступу в оперетці.

ВІЙНА МОЖЕ ВИБУХНУТИ У НАЙБЛИЖЧИХ МІСЯЦЯХ.

„Комуніст" повідомляє, що на всеукраїнській конференції комуністичних ячейок большевицької армії на Україні командант военної української округи, Якір, у промові сказав, що хоч годі точно означити день, коли вибухне війна, то всетаки большевицький уряд не може ґарантувати, що війна не вибухне в найблизчих місяцях. Згадуючи про матеріяльний стан і апровізацію армії, Якір сказав, що в деяких розміщених на Україні відділах повстає на тлі прохарчування невдоволення, яке проявляється в критиці владдн. Треба такі настрої усунути з армії. Найхарактеристичнішим уступом із промови команданта було ствердження недбайливости вояків у відношенні до зброї, якої вояки не пильнують, як ялося. Взагалі вояки вдержують казарми в стані багато гіршім, ніж ялося. Я часто бачив, — підкреслив командант — бруд і протисанітарний стан казарм. Вкінці Якір взивав вояків, щоби збільшили карність і дисципліну, без яких армія не зможе дати належну відправу імперіялістам, що чигають на СРСР.

ЧЕСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ ДІТОЧЕ СВЯТО В ПРАЗІ ЧЕСЬКІЙ.

Дня 21. травня в Празі на горі „Петшин" у саді „У Небозізку" уряджено свято матері для чеських, німецьких та українських дітей. Свято це зорґанізувала чеськословенська „Жіноча Ліґа Миру й Свободи", де в управі є три українські жінки. Програма складалася з чеських пацифістичних казок відомої чеської письменниці Павли Мудрої, деклямацій німецьких дітей пацифістичних віршів, гри на челло малолітнього чеського віртуоза 7-літнього хлопчика Юрія Бездеховського, якому акомпаніював український піяніст п. Балторович, і з українських танців, виконаних під акомпаніямент Балтаровича учнями жевницької української гімназії. Ара Чернявська протанцювала з величезним успіхом українську шумку Заремби, а Звонок та Заклинська дуже гарно протанцювали парою подільського козачка. Українські танці зробили на присутніх таке велике враження, що серед чеського жіноцтва виникла думка урядити в осені велике репрезентаційне свято з участю тих самих танцюристів.

БРАТОВБИЙСТВО В ОБОРОНІ МАТЕРІ.

В Лодзі живе жидівська родина Левковичів. Двох синів стало відгрожуватися матері, в обороні якої ставала дочка. Одного разу, коли один з синів вернув з шинку і намірився до матері з ножем, дочка вирвала йому ніж і заколола ним звиродніілого брата.

ОЛЕНЬ ПЕРЕД 300,000 ЛІТ.

Із Берліна повідомляють що в Дудерштаті в глині в глибині 25 метрів найшли передісторичні роги оленя. Фахівці ґетінґенського університету твердять, що ті роги походять зперед 300 тисяч літ. Другий такий примірник є в Британськім Музею. Його вважали унікатом.

700,000 БЕЗБОЖНИКІВ У НІМЕЧЧИНІ.

Німеччина це друга країна в Европі, де побіч СССР є найбільш безбожників. В останніх роках число безбожників досягло там числа 700,000 осіб, з чого 200,000 перейшло на лоно безбожників зпоміж протестантів. Безбожницькі союзи в Німеччині вводять замісць дотеперішніх свят нові, що нагадують поганські вірування, а саме: Замісць Великодня вони святкують „свято" сонця, замісць миропомазання „свято" молодости і т. д.

ПОБИТТЯ ВЯЗНІВ.

Львівська поліція арештувала Фр. Сою й Ів. Айхельберґера, підозрілих у крадіжі 20,000 зол. у будинку воєвідства. „Дз. Людови" повідомляє, що Сою побили в поліції так тяжко, що його передали до вязничного шпиталю. Мати Сої повідомила про побиття сина президента держави, марш. Дашинського, представників уряду, президентів суду та прокуратури. Прокуратор Живіцький поручив перевести слідство.

ПОЛЬСЬКИЙ СЕРЖАНТ ПЕРЕД ВІЙСЬКОВИМ СУДОМ.

Перед львівським военним судом почалася розправа проти сержанта Яхтгольца, обвинуваченого в тому, що 17 лютого 1929 р. у Скнилові вбив свою жінку Евгенію. Сержант Яхтгольц жив зі своєю жінкою в незгоді, вона докоряла йому, що він тратить гроші на забави й пянство, а не дбає про неї ані про свої діти. Всі ці докори роздратували сержанта й одного дня у підпитому стані він пробив жінку ножем так, що вона незабаром померла. Розправа потріває кілька днів.

ВІДГУК РОЗВЯЗАНОГО ВІЧА.

Майже рік тому, з кінцем червня 1929, в селі Мединя Велика, пов. Збараж, відбулося справоздавче віче послів о. прал. Л. Куницького й І. Заваликута. Підчас промови о. прал. Куницького на шкільні теми присутній комісар староства віче розвязав. Присутні, відспівавши „Ще не вмерла", спокійно розійшлись. Не вважаючи на те, командант поліції в Скориках зробив донесення до прокуратури в Тернополі на цілий ряд присутніх на тому вічу громадян із Скорик, за те, що вони буцімто „спротивлялися урядовій владі". Справа тяглася довгі місяці і покінчилася аж 30. квітня ц. р. на останній розправі в городському суді в Підволочисках. На підставі зізнань прокураторських свідків, головно вчителя Подгурського, присуджено Осипа Пащука, голову тодішнього віча, на 3 тижні арешту (з припиненням присуду на 2 роки), студ. А. Пащука, студ. А. Двораківського, Б. Чорнобая, К. Дворника, Д. Чронського, І. Худого, В. Коваля, Р. Худого і П. Фабіна — всіх зі Скорик — та Шеремету з Мединя й Лизуна з Пеньківець — всіх по 10 діб арешту. І прокуратор і обвинувачені внесли відклик до окружного суду в Тернополі. На всіх розправах безкорисно боронили д-р А. Жуковський і д-р Д. Сеник.

КОЛЕКТИВНІ ГОСПОДАРСТВА В РОСІЇ РОЗПАДАЮТЬСЯ

БРАКУЄ КОРОВЯЧОГО МАСЛА. НАСЕЛЕННЯ БУДЕ ГОДУВАТИСЯ МАРҐАРИНОЮ.

МОСКВА (СССР). — Не зважаючи на всі старання комуністичного уряду, йому вдалося виконати лише 60% пляну колективізації. Та після відомого декрету Сталіна про „добровільність" колективізації скількість колективних господарств зменшилася до 30% загального пляну колективізації. В московському районі, про який говорили, що там колективізація виконана на 70%, тепер можна сказати, що сколективізовано лише 7%, або 8% господарств, призначених до колективізації по пляну.

Комісар торговлі Мікоян отверто признає, що тепер стало дуже важко постачати населення потрібними харчовими продуктами, а головно мясом та ріжного рода товщами. Недостаток коровячого масла він думає покрити штучним маслом (маргариною), яке буде вироблятись у шістьох нових маргаринових фабриках. Разом з тим заборонено вживати товщу, який може пригодитися на харчування населення, при-ських індустріяльних та фабричних потребах.

СМЕРТНИЙ ПРИСУД КОМУНІСТАМ.

ЛЬВІВ (Галичина). — Польський суд засудив на кару смерти трох молодих жидівських парубків за приналежність їх до комуністичної партії й активну працю в ній. Найстаршому серед них 23 роки життя. Оборонці засуджених внесли апеляцію на рішення суду.

БОРОТЬБА З КОМУНІСТАМИ.

ГЕЛЬЗІНҐФОРС (Фінляндія). — Протикомуністичний рух у Фінляндії все більше зростає та скріплюється. Утворилася нова патріотична організація, до якої входять усі політичні партії країни, крім комуністичної. Вона вже урядила великий мітінґ, на якому ухвалено резолюцію з закликом негайно розпочати активну боротьбу з комунізмом, не спиняючись перед замкненням комуністичних ґазет та арештом всіх активних комуністичних діячів.

В парляменті буде внесений новий законопроєкт, який дасть правительству можливість боротися з комунізмом найрішучішими засобами.

ОЛЕНА КОРОЛЕВОЮ РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія). — Король Кароль оголосив декрет, в якому говориться, що розведена жінка його Олена автоматично стала королевою з того часу, як Кароль повернувся на королівський престол. Разом з тим автоматично скасовано розвід Кароля зі своєю дружиною, який був зроблений, коли він перебував за кордоном, відмовившись від престола.

До Букарешту вернулася мати Кароля, Марія. На двірці їй зроблено велику й гучну зустріч. Вона, плачучи, розцілувалася з Каролем, який стрів її на двірці в супроводі великого почоту та ріжних достойників. Звертало на себе увагу те, що тут не було нової королови Олени та бувшого премієра-міністра Маню.

ЧЕКАЮТЬ ДАЛЬШИХ НАПАДІВ НА ЕПИСКОПА.

ВАЛЄТА (Мальта). — З огляду на загострення відношень між губернатором Мальти та епископом Каруною в колах римо-католиків чекають, що натовпи знову нападуть на епископа, коли він буде переводити миропомазання у Валеті. Тому вони роблять усі заходи, щоб охоронити свого епископа від нападу.

ВЖЕ ЗНИЖУЮТЬ ЦІНИ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Головні сталево-залізні фабрики ухвалили знизити ціни на сталеві та залізні півфабрикати від 2.7% до 3.3%. Це перший початок у загальному пляні Німеччини зменшити ціни на всі фабричні вироби. Тепер сподіваються, що почнуть знижувати свої ціни також фабриканти в инших індустріях. Разом з тим розпочинаються переговори з представниками робітництва в справі врегулювання заробітної платні в звязку з редукцією цін на фабрикати.

ПРОТИ УНІФОРМИ ФАШИСТІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Пруський міністер справ внутрішніх наказав поліції слідувати пильно, щоби фашисти не носили жадної уніформи. Їм забороняється носити ріжні відзнаки та инші емблеми, які вказували би на приналежність до фашистської організації.

У звязку з цим пригадують, що подібне розпорядження міністерства було зроблене передтим, як воно остаточно розвязало й заборонило леґальне істнування націкомуністичної військової організації „червоні фронтовики".

ЗАМИРЕННЯ В КИТАЮ.

ШАНҐАЙ (Китай). — З огляду на брак амуніції та харчів і грошевих засобів у північній армії головнокомандуючий її ґенерал Фенґ Юґсіанґ звернувся до Кай Шека з пропозицією негайно заключити перемиря й разом розпочати боротьбу проти південних ґенералів, які наступають на територію нанкінського правительства. Південні ґенерали знаходяться під впливом комуністів.

Видно, що Кай Шек цю пропозицію приняв, бо на північному фронті тепер припинено бої, а сам ґенералісимус полетів літаком на південь, щоби там безпосередньо керувати военними операціями проти південних повстанців, які тепер наступають над рікою Янґтзе.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered at Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year.....$ 7.00
Six months.....0 3.75
Three months.....$ 2.00
Foreign and Jersey City rates:
One year.....$10.00
Six months.....$ 5.00
Three months.....$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік.....$ 7.0
На пів року.....$ 3.75
На три місяці.....$ 2.00
В Джерзи Ситі і Заграницею:
На рік.....$10.00
На пів року.....$ 5.00
На три місяці.....$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи", Montgomery 498. Тел. У. Н. Союз: Montgomery 1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ.

Прочитайте тих кілька слів. Принаймні прочитайте ті, що походите з нашого Покуття, з тої нещасної землі, на якій тепер тисячі людей опинилися без даху над головою, де води позаливали цілі села, позривали мости, позабирали хати й газдівства та поруйнували засіви.

Ціле Підкарпаття впало знову жертвою повені. Найбільше потерпіло Покуття. Потерпіли головно отсі повіти: КАЛУШ, СТАНИСЛАВІВ, КОЛОМИЯ, КОСІВ, ДОЛИНА, НАДВІРНА, СНЯТИН і ТОВМАЧ. Повінь викликала, як давними літами так і тепер, ріка Дністер з своїми гірськими притоками та ріки Прут і Черемош. Що повінь була велика, пізнати по тім, що вода у Дністрі піднеслася на 4 метри, а річка Ворона в Тисьмениці на два й пів метра, а в селі Чорнолізцях, повіту Товмач, на чотири і пів метра.

Скільки людей потерпіло, ще точно не знати, але що число те буде велике, пізнати по тім, що з одної тільки Снятинщини виселено понад 1,000 осіб. Очевидці доносять до старокраєвих газет, що там, де зеленіли засіяні поля, тепер видно тільки пісок і каміння.

Річ ясна, що вина за ту катастрофу спадає в першу чергу на польську господарку. Повені бувають не тільки на наших землях у Галичині, але й в Америці й скрізь по світі. Але всюди стараються лихови зарадити в той спосіб, що регулюють ріки. А в нас повені стають тепер постійним явищем, бо Польща не прикладає рук, щоби відвернути лихо. Вправді польський сойм призначив щось около 150,000,000 золотих на регуляцію рік, але з того гроша не дають ні сотика на регуляцію рік у Східній Галичині. Польща воліє, щоби наш нарід добивали катастрофи, бо в той спосіб вона лекше буде правити. Так вона собі думає. Бо кожда катастрофа змушує тисячі наших людей простягати руку до польської влади з проханням допомоги, а польські старости, коли яку дають, використовують її до ширення крунівства.

Щоби дати помічі нашим нещасним браттям з Покуття, завязався в Коломиї ПОКУТСЬКИЙ СОЮЗ ДОПОМОГИ ЖЕРТВАМ ПОВЕНІ, який звернувся до всього нашого громадянства з закликом о поміч. В краю вже почали збирати. А й ми в Америці не можемо відказатися від жертви. Ми віримо, що ті, що походять з повітів, навіщених повінею, зачнуть по місцях негайно збірку на допомогу жертвам повені, а збірку ту попре кождий щирий Українець, з якої землі він не походив би.

Тільки не зволікаймо, а коли маємо дати, даваймо негайно, бо голод не жде.

ЧИМ СЛАБА ГЕТЬМАНСЬКА КОНЦЕПЦІЯ?

Старокраєвий перемиський **„Український Голос"** помістив статтю під заголовком: **Чим слаба гетьманська концепція?**, в якій розбирає причини, ізза яких не поширюється гетьманська ідеольогія в краю, а головно чому сторонить від неї молодь.

Передруковуємо ці завваги, бо вони цікаві й для нас в Америці. Бо саме звідси почато насильну кампанію за поширення гетьманської ідеольогії, втягнувши до цеї кампанії навіть і єрархію греко-католицької церкви. Вислід цеї кампанії усім добре відомий.

У згаданій статті читаємо таке:

„Хто обзнакомлений з глибокими публіцистичними працями Вячеслава Липинського і політичною платформою тзв. „гетьманської групи", цего заєдно застановляє факт, що гетьманська справа не приєднує собі в краю прихильників. Про гетьманську справу на Західних Землях тихо і глухо. Вже не кажучи про широкі української маси, отже селянство і робітництво, в гетьманській справі не визнаються навіть круги політично заінтересованої інтелігенції. І передовсім, що для гетьманців мусілоб бути найбільш болюче: гетьманською справою не цікавиться і цілковито байдуже відноситься до неї західньо-українська молодь. Окрім нечисленних виїмків, люди в краю стільки й знають, що десь є якісь гетьманці, щось вони й проголошують, але що саме, — цього загал не знає. Дійсний стан річи є той, що ширше заінтересовані гетьманською справою починається і покищо кінчається на еміграції.

В чім лежить слабість гетьманства на краєвім ґрунті? Приходиться передовсімствердити факт, що рідко коли яка концепція є так позбавлена стичности з дійсним реальним, теперішнім життям західньо-української суспільности, як саме гетьманська. І справді, все що стається, йде повз них і понад ними; вони активно не вмішуються до нічого. Цілковитий брак активности, брак всякої динамічности і здобувчости ціхує нечисленних краєвих приклонників гетьманства. Свою політичну доктрину гетьманці не піддають на життєвий іспит, на пробу огня і води, не випробовують і не гартують своїх засад в боях життя, не виправдують і не вносять поправок, вимушених неуспіхами. Стоять ідеольогічно, програмово і тактично якраз там, де їх перед роками залишив знеможений важкою недугою Вячеслав Липинський.

Боязнь перед обличчам реального життя, втеча перед важкими і складними проблемами української справи, відстрашує від гетьманства всі активні, боєві натури. З другого боку зле імпетована засада ієрархічности і послуху, прислівне „шанування авторитетів" доводить до виелемінування (особливож поміж молодими) всякого автономного розмаху і починовости.

Одначе засадниче, що є причиною слабости гетьманської справи на краєвім ґрунті — це незясовання засад і тактики гетьманської визвольної політики. Гетьманці мають сконкретизовану українську державну програму. Але гетьманці не мають жадної сконкретизованої програми визволення. Кажуть отже „б", не сказавши передтим „а". Кажуть, якою українська державність повинна бути, як має устроєво і суспільно-політично виглядати, і навіть, яку має провадити садничу закордонну політику, але цілком не подають рецепт, як нам взагалі найперше звободитись.

А іменно визвольна справа є і мусить бути осередною точкою нашої теперішньої національної політики. Хто не зуміє цього твердого горіха розгризти, не зуміє показати здійсненого шляху визволення, хто не заявляє претенсій і не збирається в сотворенім вже державі правити і панувати. Що з цього, колиб навіть ціла західньо-українська суспільність станула на ґрунт гетьманської ідеольогії, визнала слушність ідеї гетьманського державного устрою, — адже все одно, це ані на один крок нас до конкретного визволення не зблизилоб. Полякам однаково, чи будуть панувати над українцями чи гетьманською настроєною українською суспільностю. А якраз практична непричасність гетьманців до проблем, до програми і тактики визволення є тою причиною, що викидає гетьманців поза борт актуального, дійсного, краєвого політичного життя. Що може мати — наприклад — спільного західньо-українська молодь з гетьманською справою, коли гетьманці не очеркують конкретно тих позицій, які молодь повинна у бою за визволення обсадити? Актуалізація гетьманської справи може розпочатись в краю щойно з хвилею постановленя дуже читко сконкретизованої гетьманської визвольної політики. Це якраз і є великим іспитом державнотворчої здібности всякої сучасної української політичної групи. Одначе гетьманці в їх теперішнім вигляді посідають дуже мало шанс, щоби цей визвольний важкий іспит політичної зрілости перед історією здати".

СІМОН БОЛІВАР ЛІБЕРТАДОР.

Латинська Америка святкує цього року соті роковини смерти одного з найгеніяльніших і найблагородніших мужів світової історії: визвольника північно-західньої Південної Америки: Сімона Болівара. Його називали „Наполеоном Південної Америки" — та це не підхожа назва, бо Болівар як людина був далеко більший ніж Наполеон. Йому ніколи не прийшло на думку проголосити себе цісарем, він увесь час оставав лише патріотом, що не бажав нічого для себе, а всього домагався для батьківщини. Для себе самого був безоглядний, а навіть для ворогів вирозумілий і добрий. Колиж із пожертвуванням власного майна та здоровля осягнув мету, не приняв дотацій і платні та предкладної йому королівської корони. Передчасно виснажений в товаристві лише кількох вірних товаришів у скромнім сільськім домику приятеля помер такий вбогий, що кошти його скромного похорону треба було покрити зі збірок.

Болівар родився в 1783. році в Каракас. Його батько був одним із найбогатших старих шляхотських земельних власників Венезуелі. Осиротів змалку. Виховувався на еспанському дворі. Після скінчення правничого виділу промандрував цілу Европу, був любимцем „товариства", по всіх дворах бачили його радо, приятелював із знатними мужами науки тодішніх часів. Його гувернер Сімон Родрігуез виховав у вільнодумних ідеях: Болівар не приняв запрошення на свято коронування Наполеона, бо не міг йому простити, що „з освободителя став тиран". Та думка освободити рідну країну може й не булаб прийшла Боліварові до голови, колиб не німецький вчений природник Олександер Гумбольт. Болівар сходився з Гумбольтом у Парижі майже що дня. Гумбольт переконував Болівара, що ті американські країни можуть щойно тоді як слід вихіснувати свої природні скарби й інтелігенцію свого населення, коли позбудуться влади Еспанії. Коли Болівар був у Римі, присягнув собі, що не спічне, поки не визволить батьківщини.

І додержав присяги. В вісьмох воєнних походах освободив рідну країну. Освободив, хоч двічі побили були його військо, хоч винятий зпід рана мусів утікати за кордон. Двічі виконували замах на життя Болівара. В битві біля Боякa в 1819. році визволив нинішню **Колюмбію**, в 1821. році в битві біля Карабобо **Венезуелю**, в 1822. біля Пінчінча **Еквадор**, а 1824 р. біля Аякучо **Перу** та нинішню **Болівію**. Освободив ці країни, хоч мусів боротися з богато численнішими еспанськими військами, що довго служили вже й були добре зоружені, а проводили ними генерали такі, як нпр. Морільо. Війська ці боролися побідно навіть проти Наполеона. А Болівар мав не військо а кілька соток збираними, нездисциплінованих, зле зодягнених і погано харчованих білих креольців, муринів, індіянів, местиців і мулятів. Їх найліпшою зброєю було одушевлення для справи, за яку боролися, та довіря до їх вожда. Вони йшли з Боліваром тропікальними мочарами та високими горами, крізь снігову бурю, йшли скоро, нестримно та заразі і не спочиваючи кидалися в бій з непреятелем. Болівар із своїми людьми уйшов більше ніж 40 тисяч кільометрів і то теренами, що майже не мають добрих доріг.

Щойно в 1819. році мав Болівар справжнє регулярне військо: гановерсько-англійський легіон, що приїхав сюди дома англійськими фрегатами. Між ними було й кілька соток Німців, що боролися проти Наполеона в Еспанії та біля Ватерльо.

Так то Болівар осягнув те, що собі був постановив. Та трагічним для Болівара було те, що народи, які він освободив, не були ще приготовані до волі. Замісць далі працювати для спільного діла, для великої батьківщини, поділились на гуртки та гуртоки, що завзято себе поборювали. Вони мали на оці лише власне добро, а не спільне, навіть тоді, коли грозила небезпека, що ціле діло, створене Боліваром, розсипеться наслідком тих сварів. Решта життя благородного Болівара зійшла у боротьбі за вдержання єдности, боротьбі проти зависти й очорнювання.

Життєпис Болівара був би неповний, колиб не згадати його заслуг як державного мужа. Хоч як державний муж не мав він таких успіхів як вожд. Підчас усіх боїв видавав він теж маніфести та розпорядки. Розпорядки ті мають 22 лексиконові, густо задруковані томи. Вдержував увесь час взаємини з великими европейськими державами. Його посли відводували всі кабінети та двори, а сам він неструджено працював над конституцією та закони для країн, що їх освободив. Його плян злучити ті країни в одну союзну республіку розбивався об самолюбство поодиноких людей та клік партійні сварки такі короткозорість.

Найбільшу невдачу як державний муж потерпів Болівар, коли в 1826. р. розіслав запрошення на (перший) панамериканський конгрес у Панамі, щоби здійснити свою думку **„Америка для Американців"**. Держави південної і східної части Південної Америки не відповіли зовсім, а Злучені Держави заявили, що візьмуть участь у конгресі лише тоді, коли Болівар закине свої пляни про визволення еспанської західної Індії та про скасування невільництва.

Так то Болівар замісць посвятитися мирній праці, все й все мусів проголошувати диктатуру, щоби бодай в країнах, які він визволив, уверягти який-такий спокій і порядок. Його рідний брат і найліпший приятель та воєнний товариш згинули при цьому з рук боягузів-убийників. Наслідком тяжкої грудної недуги, якої набавився підчас прикрих походів, зломаний фізично, Болівар уступився зовсім від публичного життя 15. січня 1830. року. Решту життя прожив як приватна людина, як звичайний горожанин республики.

Кілька місяців пізніше нарід ще раз покликав Болівара, щоби ратував його в біді, бо Боліварів наслідник не надавався на таке відповідне становище та не міг удержати порядку. Одначе Болівар не міг уже навіть вилізти на коня. Замісць до Боготи відвезли тяжко хорого Болівара до Сан Педра біля Санта Марти. Сподівався, що там йому полекшає. Боліварів старий друг Бріон дав йому корабель, щоби поїхав до Ямайки, де здорове підсоння. Та вже було запізно: „освободитель", „батько батьківщини" був уже такий хорий, що годі було везти його. Помер 17. грудня 1830. року

Дванацять літ пізніше Болівареві тлінні останки перевезли при великій параді та належних почестях до Каракас і зложили до спеціяльно збудованого пантеону. Нині ціла Південна Америка обожає Болівара. Його справедливо вважають світлим приміром любови батьківщини, чистого характеру та сили волі.

Михайло Приймак.

„КСТИНИ."

(1)

Стара Фрозка писала мужови декількі раз: „Шмар юж тоту Гамерику, приходь домів. Бо кед не придеш, то будеш видіти, же ті гмру. Бо єм юж не така... Пінязей маш юж дост. Южес їх дост прислав до краю, поставилам нову хижу, спорядилам шитко ґаздівство, накупила статків, розмаїтой гадзіни — лем приходь, бо єм юж стара, то ня не увидиш вице, кед не придеш".

Ніщо не помогло.

„Лем зачекай там — писав їй муж, Васко Мотика, — заробити лем треба, кед робота добрі іде і кед єм здравий. Діти маме, хвала Богу, а і на діти треба."

Чекала Фрозка рік, чекала другий, а далі не витримала.

Впала, наче стара, суха стебелина під напором хуртовини. Лежить, йойчить.

Старший син, Петро, вродливий парнях, доглядає ґаздівства, молодший йому помагає. Петро їсти зварить і худібку накормить, корови подоїть. Ходить і біля матері.

— „Та лем їдьте, мамо, бо з голоду гмрете. Кед вам осух не смакує, то піду до міста і куплю вам кукелку".

Але стара не мала дяки щонебудь їсти. Вчорніла вся, кольки пройимають.

Пішов Петро до ворожки, щоби зачитала — та ніщо не помогло.

Сходяться куми, сусідки.

— „Будете гмирати, кумо, а гейже? Ґаздівство таке гарде, а ви го хцете пошмарити? Цисте хоцки написали по Васка. би вас прийшов, як суцо, поховати?"

У свою чергу відзивалися сусідки:

— „Юж вам, сусідко Фрозко веце ся не двигнути з тої постели. Южесте половину на тамтім світі. Добрі, же хоцки ваш Петро такий ся вам викарав, щварний, та ґаздівства доглядає. Гчорнілисте, як глина, лем вам очи г ямах ся світят".

Фрозка водила слабими очима по кумах і сусідках і мовчала. Почувала, що правду їй кажуть.

— „Воз ле" Петре, і напиш іще до няня".

Тайшов Петро все знадібя й засів до писання.

— „Смотр" напиши так, жеби шитко вирозумів і жеби добрі било. Напиш, же то даю поздравляти по сто тисяч раз і же, кед такий, же не хтів приїхати, то най має: не буде ня юж веце видіти, бо гмирам. Напиш няньові, же му лишам шитко г порядку, бо єм ку його пінязям клала свою працю. І напиш, же ся хижі теж планно". — „Хибаль іще сами ся доньлям оженити, кед зохце, лем жеби вами, моїмі хцете женити? і своїмі дітьмі не помітував і вас не кривдив".

Через кілька годин письмо було написане.

— „А тераз лет по єгомостя, бо планно зо мном. Най ся іще висповідам пред Богом, кед юж так..."

Другого дня вранці поблагословила дітей, а Петрові поклала руку на голову:

— „Сину мій любий! Барз мі жаль, же зостаєш сам, але може няньо приде, та ті буде лекше. Одоску воз сій за жену, бо она вартат того. Никого не слухай, ні людий, ні няня, лем ся з ньом ожень, а добре ті буде".

— „Та, кед би сте, мамо, хоцки не дораз гмирали, кед би сте дакус зачекали... може няньо гнетки придут з Гамерики..."

— „Гмру я, мій сину, а нянько най дотім, кед хце, банує, кед ні, — ні, а ви, діти, будте мі здорови. Най вас Бог пожегнат..."

Через кілька годин умерла.

— — — — — — — — —

Син Петро провадив ґаздівство далі в порядку. Всі люде завиділи йому, хвалили.

Минуло ліпь року.

Приїхав з Америки старий Васко й не застав уже жінки в живих.

— „Та шитко єдно. Гмерла — пропало! Та єй юж тераз не одкопу. Лем, же ґаздівство через ґаздині не вартат нич".

— „Та лем оженьте сина, та ґаздиня..."

— „Е — та дві ґаздині г хижі теж планно".

— „Хибаль іще сами ся няня.

— „Чогож мам іти до хижі не оженю — не дозволю ся женити".

— „Е — та... мі світ іще нихто не завязав до міха..."

— „Старий сте, але ярий. Пінязей мате дост, та хоц котра піде. Го-йой!"

Міжтим Петро кохався з Одоскою.

Одоска, гарна, мила, жвава дівчина, була дочкою дуже заможного ґазди в сусідстві Васка. Обоє так були в себе влюблені, що поза собою світу не бачили. Кожного дня мусіли бачитися, перекинутися хоч кількома словечками — тоді лекше їм було. Як же так зложилося, що не бачилися котрого дня, тоді одне й друге так скучали за собою, що й праця їм не йшла гладко. Знала це небіжка Фрозка, знали й родичі Одоски, Гриць та Ганя. Фрозка вважала, було, Одоску вже своєю невісткою, Гриць та Ганя любили теж Петра і чванились будучим зятем. Не знав нічого тільки Васко. Ба й він швидко дізнався, бо люде доповіли.

Васко не заговорював ні разу про це з Петром, одначе непомітно підглядав за ним. Не понутру було старому справляти синові весілля й брати до хижі невістку, коли самому хотілось іще женитися. „Почкай ле', я з тобом не так..." — думає старий і підглядає.

Що молодята стануть у садку ввечері на розмову, а вже і няньо кличе Петра.

— „Ід до хижі".

Так було не раз. Петрові ку собі, та що будеме робити?

— „Я Петрови заклят я не оженю — не дозволю ся женити".

— „Я лем тото повідам, же де ся люблят, там і Бог благословит. Петро ся нам окрутні подобат, не знам, як вам моя Одоска".

— „Одоска, дівча порядне... Лем най зачекают".

— „Кед ся боїте, же ся баби будут вадити, то я Петра возму ку собі".

— „Я го рихтую на ґаздівство, а други діти най ідут зо сплатом на страну".

— „Я Одоскі теж запишу да с келя прутів поля, дам статки".

— „Та юж лем якоси буде, кед так".

Молодята сходяться на розмову далі, Петро втішає Одоску, як уміє. Одоска, звісившись Петрови на шию — плаче.

— „Е — та чого плачеш, бортульо?"

— „Як не мам плакати, кед знам, же ті няньо не кажутся женити, а други парубки не дают моїм родичам спокою. Колиси лем приде так, же ня видадут за дакого..."

— „Та хто буде присягав при престолі: родичі, ци ти?"

— „Та што?"

— „Вернутися од престола, най знают".

— „Гей?!"

— „Та гей!"

— „А потім ся постарію, посивію, та піду за такого, же го юж нихто не хтів".

— „Чом?"

— „Видиш, што з тобом робят".

(Дальше буде)

ЗНАЙШОВСЯ 117-ТИЙ ЖЕРТВОДАВЕЦЬ З $100.

УКРАЇНСЬКА НАРОДНЯ ЦЕРКВА СВ. МИХАЇЛА В СКРЕНТОН, ПА., ПЕРЕСИЛАЮЧИ $100 НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ, ПИШЕ:

ПРИ ПОСВЯЧЕННЮ НАШОГО ЦЕРКОВНОГО БУДИНКУ И ГАЛІ ПІДНІС НАШ ПАРОХ О. Д-Р КЛОДНИЦЬКИЙ, ЩО КОЛИ ЦЕРКВА НАЗИВАЄ СЕБЕ НАРОДНЬОЮ, ТО И ПРИ ЦЕРКОВНІМ ТОРЖЕСТВІ ПОВИННА ПАМЯТАТИ ЗА НАРОДНУ СПРАВУ. А ТАКОЮ СПРАВОЮ ЯВЛЯЄТЬСЯ БУДОВА ДОМУ ДЛЯ НАШИХ БОРЦІВ, КОТРІ В БОРОТЬБІ ЗА НАШУ НЕЗАЛЕЖНІСТЬ КАЛІКАМИ СТАЛИ. БУДУЮЧИ ЦЕРКВИ, ПАМЯТАЙМО И ЗА ИНШІ НАРОДНІ ТВЕРДИНІ, А ДІМ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ БУДЕ САМЕ ТАКОЮ ВЕЛИЧАВОЮ НАРОДНЬОЮ ТВЕРДИНЕЮ.

НАШИХ $100 ПЕРЕСЛАЛИ МИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE
P. O. Box 411,
PHILADELPHIA, PA.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЯК ЗВИЧАЙНА РОБІТНИЦЯ-ЛЕМКО ВМІЄ ПОСТОЯТИ ЗА УКРАЇНСЬКЕ ІМЯ.

Хочу донести нашій „Свободі" про ту історію, яку я мала нагоду того, що мені випи-сано на горожанських паперах в розмові про „race" не так, як я сподівалася, себто „Ukrainian" а не „Polish".

Я приїхала до Америки з нашої Лемківщини по війні. І лиш тільки прийшов мені час, що могла взяти, горожанські папери, хотіла їх чимскорше дістати, щоби не їхати до дому на польський пашпорт, а тільки на американський.

Я походжу з Доброї рустикальної, повіт Сянок. Там живуть мої родичі. І я дуже втішилась, що буду могла родичам показати, що я не є під Польщею, а тільки горожанкою Злучених Держав. Колиж я поїхала, що мені на горожанських паперах виписали, що я є „польської народности" то я була певна, що бачок, коли про це дізнається, не пустить мене до хати, бо подумає, що то я виреклася свого народу.

Я пішла до урядників і те їм сказала. А вони помахали головами й сказали, що тут не можна нічого змінити, бо закон не знає жадної „Ukrainian race".

Це мене не переконало, бо я знала з „Свободи", що справа мається інакше. Тому вчесла протест до Вашингтону. І от перед самим моїм виїздом до краю прийшла відповідь, щоби мені змінили папери й скерували „Polish", а виписали „Ukrainian". Це й дійсно зроблено в тім натуралізаційнім бюрі, де я дістала другі горожанські папери.

Марія Чомко,
Ню Йорк, Н. Й.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

МОНТРЕАЛ, КВЕ.

Лемки! Берімся до просвіти.

В місті Монтреалі живе поважне число наших земляків з Лемківщини. Коли приглянутися їхньому житті й порівняти його з життям инших народів, знайдемо велику ріжницю. В першу чергу побачимо, що ми, Лемки, не цінимо науки, а придержуємося старих „мудрощів", що мій батько жив без науки, то і я буду. Все одно — працювати треба. Таким способом гамуємо наш поступ. Останніми роками прибуло до Канади досить поважне число наших земляків з Лемківщини. Всі ми приїхали з тою метою, щоби поправити своє життя. Та бачимо, що наші мрії не сповнились. Приїхали ми в цю країну та застали крізу безробіття. Перїздимо з міста до міста й бачимо всюди одно й тесаме страшне безробіття. Нарікаємо й самі не знаємо, на кого. Коли дехто з нас, Лемків, дістане працю, то нічим більше не цікавиться. Збуваємо час на пустих розмовах і на грі в карти. Надокучать нам карти, шукаємо другої розривки. Заходимо в пул-руми, салуни і там затроюємо свої уми та витрачуємо тяжко запрацьований гріш. Про освіту навіть слухати не хочемо. Кажемо, що вже все знаємо. А поправді многі з нас навіть ще не знають, якого ми національного походження. Коли хто спитає нашого земляка, якої він народности, то ще тепер почує таке: руснак, православний, греко-католик з Карпатських гір і т. п. І тому саме нас балямутять ріжні вороги. Москвофіли заходять між наших земляків і затягають їх в біло-гвардейські „общества". Земляки з Карпатських гір! Гоніть від себе московську наволоч! Засновуймо свої лемківські організації! Приглядаєтеся иншим народам, котрі тут зорганізовані в культурно-освітні та запомогові організації. Погляньте на наші рідні українські організації й на їх поступ на культурно-освітному полі. І ми, земляки з Карпатських гір, повинні взяти від них примір, ставати членами своїх організацій та засновувати свої лемківські товариства й ширити освіту серед наших земляків. Дорогою організації зможемо пізнати себе, хто ми такі, та яким нам треба йти шляхом, щоби добитися кращої долі. Москва нам далека й чужа. З нею нам не по дорозі. Ми не можемо себе звати жадними руснаками, а тільки таким іменем, яке нам передала історія, яка звязала нас з 40-мілїоновим українським народом.

В. Чайковський,
2900 Springland St.,
Montreal, Que., Canada.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Український Театр зі Львова „Вертеп Наших Днів".

До Филаделфії загостив славний Театр з Рідного Краю, який дасть перший свій вечір сміху в неділю, 15-го червня 1930 р.

„Вертеп Наших Днів" це політична гротеска з музикою, співами, танцями на 3 дії (Купчинського - Лепкого-Лісевича), яка осягнула в Краю рекордове число своїх вечерів сміху — бо грано її аж 250 разів.

Хто хоче весело перевести вечір і до схочу насміятися, хай спішить в неділю, 15 червня р. р., в год. 8.30 вечером, до Українського Народного Дому.

На сцені побачите (маріонетки) гетьмана Скоропадського, — комуніста Чубаря, — Полтавця-Остряницю, — гридиста, — радикала з буком,— Сель-роба, — професора Боберського, — доктора Назарука, — Кирила Трильовського, — поручника Усусусів Цяпку, — посла Гушула Шекерика і богато-богато инших наших діячів і світочів, які своїми смішними міркуваннями розвеселюють глядачів, як то кажуть, що можна тріснути зі сміху.

Театр цей з великим успіхом відвідав в Америці Шикаго й Дітройт. Тепер задержиться на кілька вистав у Филаделфії, а 21. червня переїжджає на свої виступи до Ню Йорку.

Роман заручився з Марійкою. Роман дуже заздрісний.

— Скажи мені, чи тебе поцілував коли який мужчина?
— спитав він її.

— Так, — відповіла дівчина нерішучо.

— Не кажи мені його імени — відповів Роман дуже сердитий — а то я готов ще вибити його!

— Адеж, Романе, що ти собі гадаєш — перебила стривожена дівчина — якжеж ти можеш бутися сам один із двацять пятьма!?

—o—

Пані приїхала на свіжий воздух на село й пішла на прохід у поле. Бачить, селянин пасе „корову".

— Господарю, — питається великоміська пані — скільки ваша корова дає молока на день?

— Ні трошечки!

— Та чому?

— Бо то бик, а не корова, прошу пані!

—o—

— Пане війте, пане війте, ратуйте, горить!

— А що з того, що горить? Насамперед повинні дзвонити.

—o—

Горбатий. Священик говорив проповідь на тему „Все, що Бог сотворив, є добре сотворене". Коли сходив із проповідальниці, заступив йому дорогу горбатий та каже:

— Отче духовний, придивіться но мені добре! То я також добре сотворений?

— Як на горбатого, то зовсім добре — відповів священик.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ЧЕСТЕР, ПА.

На Народний Дім в Ортиничах, повіт Самбір.

Жертвували: по $5.00: Ів. Вороняк, В. Дольський, Ів. Бандровський, Л. Ортинський, А. Плішка; по $2.00: Марія Дольська, В. Бернацький, Ів. Гачак; по $1.00: В. Недзельський, Ф. Бринґілевич, Н. Делявський, Г. Білинський, В. Бобяк, Т. Сорока, Н. Проць, М. Беца, В. Гарасим, К. Матис, В. Волянський, Л. Благітка, Ф. Косняк, Павліна Новосільська, В. Бандровський, Ф. Петрик, Т. Урбан; Н. Броницький 75 ц. по 50 ц.: Ф. Крика, К. Пінчак, В. Іванкнів, А. Гачак; по 25 ц.: Ф. Венґжин, В. Стецула.

Разом зібрано $52.25.

Гроші вислано до краю.

Збіркою занялися: І. Ворончак і В. Дольський.

—o—

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З стрілецького весілля на боєвий фонд.

В неділю 8-го червня б. р. відбулося весілля бувшого підстаршини У. Г. А., П. Мельника, з А. Мельник. Новоженці, головно панна А. Мельник, відомі не тільки филаделфійській громаді, але також по околиці зі своїх концертових виступів, в яких панна Мельник пописувалась як солістка. Тож не диво, що на весілля прибули визначні Українці з дооколичних місцевостий, між ними і наш високоцінений бандурист В. Ємець.

Відчувалось, що це не звичайне весілля, а якесь національне свято. Чулося ряд промов на народні і громадські теми, в яких підчеркувано співпрацю новоженців. А що це було весілля бувшого стрільця, то промови ввесь час переплітали стрілецькі пісні. На закінчення того свята-весілля старший дружба, працюючи свого побратима візвав гостей до зложення жертви на боєвий фонд.

Дружки перевели збірку. Зібрано 38.45, які вислано до У. В. О. через Обєднання

Зложили слідуючі: молодий, П. Мельник $5.00, Й. Маленевич $5.00, Й. Костів $5.00, М. Нісевич $2.00; по $1.00: В. Ємець, о. І. Савчук, М. Винник, В. Білокур, М. Кулик, І. Бішко, В. Осадчук, І. Качмарчик, Г. Грішишин, І. Медвідь, Т. Свистун, А. Бабій; по 50 ц.: Мельник і Опсіховський. Решту дрібними жертвами.

Старший дружба.

—o—

БОСТОН, МАСС.

Не забуваємо за край.

Коли хто приглядається життю Українців у Бостоні, той мусить признати, що коли є яке народне життя й коли збираються де які гроші на дійсні народні потреби, то все це робиться заходом громадян, що згуртовані коло української православної церкви.

Є в нас ріжні партійні гуртки, ліві й лівіші, але всі вони вміють тільки горлати і критикувати, але коли ходить о реальну роботу й жертви, то їх не видно. От прийшло Різдво, наші шкільні діти заколядували під проводом гром. В. Пантелюка $130, які вислано через Обєднання на потреби Рідної Школи.

А тепер переслала наша парохія до Обєднання знову $75. Наш парох о. Желехівський не забув пригадати підчас Великодних Свят нашим громадянам, що їх обовязком є памятати за Писанку на Рідну Школу й рідний край, в якім нема веселости і на Великдень, бо там ворог лютує. В церкві зібрано $50 й призначено по половині на Рідну Школу й на бойову акцію.

Підписаний зібрав ще $25. Жертвували: по $2: Н. Давискиба, Д. Сілінський, а Й. Панас $1.25. По $1: А. Давискиба, О. Войтків, С. Бойко, А. Гарбарчук, М. Шемчук, О. Кудрик, Г. Мартюк, Н. Мельник, Морис Шварц 50 ц. З розпродажі „Сурми" прибуло $11.25.

На передплату „Сурми" зложили: по $1: О. Любачівський, Пилип Боднар, Петро Боднар, Д. Кузь. У підписаного є $6, які будуть вислані в призначене місце.

До Обєднання вислано тепер $75.

Н. Давискиба.

АДРЕСА БАНДУРИСТА В. ЄМЦЯ.

В справах влаштовання концертів бандуриста Василя Ємця належить писати на таку адресу:

V. YEMETZ
1231 W. Erie Avenue,
Philadelphia, Pa.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ТЕРЛЮР, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 193, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться 15 червня, в годині 2-ій пополудни. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на сей мітинг, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся член заплатить кари 50 ц. а урядник 1 дол. — Мих. Малишевський, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, повідомляє своїх членів, що піврічний мітинг відбудеться у вівторок, 17-го червня, а годині 7.00 вечером точно, а гали де звичайно. Проситься членів прийти на сей мітинг, бо є важні справи до вирішення. Довгуючі члени мають прийти і вирівнати свої залегласти, бо в противнім разі будуть суспендовані. Також пригадується тим членам, котрі не були на представленню 18 травня, що на сім мітингу мають заплатити тикет після ухвали. Не явившися член на сім мітингу буде укараний після статута. — Ів. Дорофей, предс.; А. Завадецький, кас.; А. Іванів, секр.

— Знаєш, я так залюбився в Канарчуківній, що жити без неї не можу!

— Ти лише оженися з нею, а побачиш, що навпаки: не могтимеш жити з нею!

Не гризіться як маєте затвердження.

Гризота не дасть вам ніякої користи, а навпаки: спричинить погіршення вашого здоровя.

Замісць гризтися, ви повинні зажити два славні цукорки Partola, заки підете на спочинок. Кожний наш читач знає добре, що цукорки Partola ділають швидко, найлїпше в найбезпечнїйше, щоб усунути затвердження. Є вони досконалі для мущин, жінок і дітей.

УЖИВАЙТЕ СЛАВНОЇ PARTOLA

Partola запобігає затроєнню орґанізму, чистить кишки, виняткє небезпечні надсумнїшности, прочищує кров і привертає добрий апетит. Partola є справдішним сторожем здоровя.

Тому до Partola повинна знаходитися в кождій українській хаті в кождій порі року. Держіть її в своїй скринці ліків і вживайте, як завдне потреба. Замовляйте її тепер від нас. Переслемо відворотною почтою в оплаченю велике пуделко за 1 доляра, а 6 пуделок за 5 доларів, на кожду адресу. Замовте ще нині!

Як хочете дістати безплатні пробки, вжийте понижчий купон.

ДАРОМ Цей купон спроваділь вам безплатні пробки цукорків Partola.

PARTOLA PRODUCTS CO., Dept. B-5, 162 No. Franklin St., Chicago, Ill.

Імя .....
Адреса .....
Місто .....

ЧИ ЗВІРЯТА МАЮТЬ СНИ.

Вже часто призадумувалися над цим, чи звірята мають сни, а останніми часами розглядає це питання липський зоольоґ Гемтельман. На це питання тяжко відповісти вже хоч би тому, що не багато знаємо про людський сон, а ще менше про духове життя звірят — коли приймемо, що воно взагалі істнує. Всетаки на основі поведення спячих звірят можна здогадуватися, що і вони мають щось у роді снів. У богато звірят можна запримітити, що всі порушаються з життям, характеристично; деякі видають звуки: пси гавкають, коні іржать, коти мявкають. Оден кінь сім тижнів після повороту з італійсько-турецької війни, став іржати крізь сні, бити копитами і шарпатися, хоч за дня поводився зовсім спокійно. Часто також стверджено, що псам здається, начебто вони були на полюванні підчас сну. Про одного пса оповідали, що при цьому гавкав проймаючо і бив ногами, або діржав. Подібне діється все з псами після того, як їх опроваджувано по лісі. Можна також штучно ввести пса в такий стан, коли йому дати понюхати соснову гилю. Годі, самособою, ствердити, як звірята дійсно мають сни, ані окреслити, які процеси діються в їх центральній нервовій системі, але нема сумніву, що такі появи, анальоґічні з поведенням чоловіка в сні, промовляють за те, що і звірята мають сни.

—o—

ПРО ОТРУЮ, ЯКА Є В ЖАЛІ БЖОЛИ.

Природник Фісалікс пише: Отруя така складається з трох родів. У менших звірят викликає ця отруя корчі, паралїж або й смерть. Досвід, переводжений на горобцях, виявив, що після двох-трох укушень уже за пять хвиль подрялося затроєння, а за дві години гине. Пташи є найвразливіші на укушення бжоли й тому є найбільшими ворогами бжіл. Але, як звісно, навіть жінь і чоловік можуть згинути наслідком численних укушень, або принаймнїше тяжко захорїти.

—o—

ПОЗІР! РОЧЕСТЕРЦІ І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ ПОПИС УЧНІВ ШКІЛ УКРАЇНСЬКИХ ТАНЦІВ

ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА

проваджених учителем

ІВАНОМ ПІГУЛЯКОМ

150 танцюристів буде виступати на сцені 150 танцюристів.

Сам АРТИСТ АВРАМЕНКО буде танцювати прекрасний танок

„ЧУМАК"

В Рочестер бере участь в балеті Рочестерський український хор під управою Леона Сорочинського в числі 50 співаків.

Програма складається із чотирох частин:

1 Картина з народного життя із Великодною Гайкою.

2 Гуцульщина в танкових картинах.

3 Живий образ із минувшини України.

4 Парада українських танків із Запорожський Гершем.

В НЕДІЛЮ, 15-го ЧЕРВНЯ

в 8.15 вечер

В ЛАЙСЕУМ ТЕАТРІ.

Українці! Приходіть численно, пошануйте українське мистецтво й тих, що коло нього працюють над його піднесенням. Докажіть своїм приходом, що маєте цінити все, що нам рідне й дороге не лиш перед нами самими але й перед чужинцями. Такі виступи бувають тільки часами, тож нехай не бодуть вони без вашої участи.

ЦІНИ ТИКЕТІВ: $1.25, $1.00, 0.75, — діти: 0.50 центів.

НОВИНА! ЩЕ ТАКОЇ НЕ БУЛО! НОВИНА!

ПЕРШИЙ РАЗ В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ КОЛЬОНІЇ МІСТА НЮ ЙОРКУ И ОКОЛИЦІ

Величавий ПІКНІК

БУДЕ ЗНЯТИЙ НА ФІЛЬМ (MOTION PICTURE)

Пікник відбудеться

ЗАХОДОМ ПЯТНАЦЯТИ УКРАЇНСЬКИХ ТОВАРИСТВ НЮ ЙОРКУ І БРУКЛИНА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1930 Р.

ULMER PARK

Foot of 25th Avenue Brooklyn, N. Y.

DIRECTION: Take West End B. M. T. Subway and get off at 25th Avenue, then walk 4 blocks South.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 10-тій РАНО. ВСТУП — 50 ЦЕНТІВ.

В програму пікніку входять: Мандолінова орхестра, Український Робітничий Хор з Ню Йорку і з Бруклину, групи танцюристів, Укр. Роб. Діточі Школи, відділи Союза УРО, Літературний Базар, спортові виступи і т. п. Всі групи — і цілий пікник — будуть зняті на фільму, а потім будуть показувати на „музіс" в Америці, а також і пошлеться їх до краю. Отож — хто хоче бути на фільмі, щоби його в краю побачили, то приходить на пікник. Приходіть усі — без ріжниці, чи погода! Дощу не боїмось, бо гала містить тисячі народу. — Місц. Комітет УРО.

ПОВІДОМЛЕННЄ

Отсим подаю до відома, що я отворяю

ПАРК

В СУБОТУ, ДНЯ 14-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1930 РОКУ

З ВІДПОВІДНОЮ ПЛЯТФОРМОЮ ДО ТАНЦЮ

як також буде можна дістати мягкі напитки. 137

HARRY SOWA, Box 7, Old Bridge, N. J.

ВЕЧІР СМІХУ!!!

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР ЗІ ЛЬВОВА

„ВЕРТЕП НАШИХ ДНІВ"

сатира-гуморескa на 3 дії з музикою, співами і танцями.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 15-ГО ЧЕРВНЯ (JUNE) 1930 РОКУ

В УКР. НАРОД. ДОМІ, 847 N. FRANKLIN STREET ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. 137

КОТРИМ КОРАБЛЕМ І КОЛИ?

ПРИЇХАЛИ ДО АМЕРИКИ.

Для кождого се потрібне в отриманню перміту до повороту до Америки чи спровадження жени і дітий, і т. п. Все те вишукую.

Допомагаю в виробленню пашпортів, перміттів і потрібних від до виїзду до краю.

Спродаю шифкарти на найскорші кораблі всіх ліній.

При виїзді даю найлїпшу услугу аж до відїзду корабля.

Спроваджую з краю рідних і рільників на фарми.

Виробляю всякі правні документи справ маєткових в краю.

Висилаю гроші до краю з гарантією для випляти на послідній почті американськими доларами.

Користайте з моєї довголїтної практики у всіх-ділах. Звертайтесь письмо або особисто на адресу:

G. KUNASHEVSKY

20 літ під одним і тим самим адресом: **179 East 3rd Street, NEW YORK, N. Y.**

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровиц, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослоблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Неврaлгію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкалубини, Легких, Бронкітіс, Носові і Горлянні хороби, Ревматизм, Сцятика і Лумбаго. Мущини і женщини щасливо лічені новою удосконаленою методою. Мій особистий догляд через цілий час курації. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, химічні тести, X-Рейс

БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

між 4-тою Евнею і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер; в неділї від 9-тої рано до 4-тої пол.

Бракує Вам Сили й Енерґії?

не проваджте життя умученими, обезсиленими, пригнобленими, зужитими — напів здібними — коли ви можете тішитись многими його вигодами. Нуга-Тон увільняє тіло з приносячих хоробу отруй. Він настроює й зміцняє життєві сили, регулює жолудок і кишки й перемагає запір — привертає назад радість й охоту до життя.

Нуга-Тон заострює апетит і робить вашу їду більше приємною. Він помагає травленню, усуває недуги жолудка й кишок, стримує подражнення нирок або мікура, успокоює розтроєні нерви, приводить спокійний, відсвіжуючий сон і додає здорового тіла худим людям.

Нуга-Тон продається у всіх аптикарів. Коли ваш аптикар не має його, то попросіть, щоби замовив його для вас від свого гуртового купця.

Нуга-Тон булує лучше здоровля

СВІЙ ДО СВОГО! УКРАЇНЦІ МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ

ГРИГОРІЙ КОВЕРДОВИЧ

FURRIER (СТОРІДЖ)

Довголітній практик зі старого краю і в Америці, продовжує дальше свою фоірерську роботу під ч.:

98 ST. MARK'S PLACE, — NEW YORK, N. Y.

(EAST 8th STREET, МІЖ 1. ЕВНЮ І ЕВНЮ А).

Коли хочете користати з нагоди мощадити гроші, можете даром перешивати, перебірвіти або направи свої річи. Колик хочете тільки сторіджу, то дістанете за 2%. В мене дістанете футра таньше, як де инде, і з повною гарантією.— Виконую всякі роботи в обсягу кушнірства.

Нові на замовлення. — Перерібки. — Направки, а також перефарбовую старі на нові. — Заховайте цю адресу, а придасться Вам.

ВПРОСТ

BALTIC AMERICA LINE

НА УКРАЇНУ

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА

ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІГОМ І АМЕРИКОЮ

яка оперує найбільшими, найпосліднішими і найвигіднішими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ І ДАНЦІГОМ.

Посліпні і вигідні получення залізничі можна дістати з ДАНЦІГУ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Ціни як найнижчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.

Українці научилися з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Переконуєтеся і переношенням багажу, умучуючим подорожуванням залізничим і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА

каблем або почтою.

Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Републики

ГАРАНТОВАНА

ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТІЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ

коли шлете гроші.

Голосіться до місцевих агентів або

BALTIC AMERICA LINE

8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.

Другі офіси в Pittsburgh, Chicago, San Francisco, Seattle і головніших містах Канади.

ПРОГУЛЬКА

ДО ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ НА НАЙБІЛЬШИМ ТА НАЙВИГІДНІШИМ КОРАБЛІ В СВІТІ

ЛЕВЯТАНІ

ЛІНІЯ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ ВІДІЇДЕ 28 ЧЕРВНЯ (JUNE 28) 1930 ПІД ПРОВОДОМ

Д-РА ВАСИЛЯ БОРАКА

секретаря Комітету Збаражчан, котрий поїде аж до Збаража, до своїх батьків у селі Чернихівцях, та заопікується в дорозі багажом і всіми потребами прогульковців.

Учасники прогульки будуть розміщені в каютах на найлучшім покладі бувшої ТУРИСТИЧНОЇ КЛЯСИ.

ШИФКАРТА в обидві сторони до Львова $209.00

ШИФКАРТА в обидві сторони до Тернополя 211.50

Воєнний і погоднивий податок додатково.

Повища ціна включає один день в Парижі й один день в Берлині.

Відвідайте разом із Вашими дітьми старий край та проведіть літо з вашими кревними, бо подорож винесе дешевше як життя тут на фармі.

Зголошуйтеся сейчас для забезпечення місця на славнім кораблі та виготовлення потрібних документів і віз до УКРАЇНСЬКОГО БЮРА

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th St.. New York, N.Y.

УКРАЇНЦІ!

Коли хочете мати належну й совісну обслугу, зголошуйтесь особисто або пишіть до бюра подорожи

CENTRAL STEAMSHIP AGENCY

111-115 E. 7th ST., NEW YORK CITY

а будете вдоволені.

Ми полагоджуємо всякі справи досконало й совісно, а то:

1. Продаємо корабельні білети на всі пароплавні лінії.
2. Вишукуємо дати приїзду для тих, котрі їх забули.
3. Стараємося самі про пашпорти, візи, дозволи і взагалі полагоджуємо всякі формальности до подорожи, так, що ніхто не має ніяких труднощів.
4. Полагоджуємо всякі провінчі справи старокраєві з докладним фаховим знанням.
5. Висилаємо гроші найшвидше і найпевніше до виплати в американських долярах на останній почті.

CENTRAL STEAMSHIP AGENCY

111-115 E. 7th ST., NEW YORK CITY.

СИН ДОСТОЄВСЬКОГО УМЕР ІЗ ГОЛОДУ.

Потомків російських поетів, які прославили російську літературу в цілому світі, — переслідує гірка доля. Недавно повідомляли часописи, як тяжко приходиться коротати літа внукови російського генія Пушкіна. Тепер наочний світок подає незнані досі подробиці про трагічну смерть сина славного російського письменника Федора Достоєвського (автора повістей „Записки з мертвого дому", „Вина і кара", „Брати Карамазови й ин.). Син великого поета, також Федір Достоєвський, в 1918 році з великим трудом переїхався на Крим, де його мати лежала на смертній постелі. Коли замкнув їй очи, попався в полон червоноармійців, які тоді (то була остання доба російської горожанської війни) побили останки армії Врангля.

Достоєвського в темну ніч привели разом з иншими полоненими до Сімферополя. Комісар Чек-и, пяний, з очима наче скляними, взяв допитувати Достоєвського. — Відкіля ти тут узявся? — Я був біля моєї умираючої матери. — Що, в твоєї матери? Ти сам уже може дідусем, а хочеш мені розказувати, начеб мав еще матір? — Достоєвський не сказав більше ні слова. — Зараз розстріляти! — приказав комісар. На подвірю без упину чути було стрілянину. Два салдати схопили Достоєвського й хотіли випровадити його. Тоді нещасливий наче пробудився з отупіння й викликнув голосно: — Ви драби, мому батькові хочете в Москві поставити памятник, а мене хочете розстріляти? — Комісар змішався так спитався: — Що ти тут розказуєш? Щож то за один твій батько? — Я називаюся Достоєвський. — Достоєвський, — повторив комісар незрозуміло — такого я не знаю. — В цій хвилі один із урядовців прошептав щось комісареві на вухо. Комісар глядів хвилю здивовано на Достоєвського й сказав недбало: — Забірайся до чорта, доки ти ще живий! — Достоєвський приїхав до Москви й тут проживав у страшній нужді. Не мав ні праці ні засобів, а всі старання його приятелів, щоби помогти йому, не вдалися. Коли вкінці вдалося їм виклопотати для Достоєвського державну підмогу, було вже запізно. Перша рента, 23 рублі, не застала вже Достоєвського в живих. Перед смертю Достоєвський, який помер голодовою смертю в повному того слова значінні, передав одній знакомій жінці недруковані досі рукописи свого батька.

—o—

ВИГИБАЮТЬ ЛАСТІВКИ.

В середущій Европі зменшається число ластівок, таких корисних у господарстві, бо вони нищать дрібні шкідні комахи. Швайцарське товариство охорони птахів повідомляє, що щорічно зменшається число ластівок понад 15 процент. Причиною цього є телеграфічні дроти, один рід павуків і горобці. А саме, коли ластівки підчас повороту з вірею з Африки сідають на телеграфічних дротах, щоби відпочати, електрична струя вбиває їх сотками. Часто можна бачити, як ластівка підчас лету паде на землю. Коли природники оглянули таку ластівку, найшли в пірю крил її рід павука, який виссав із неї кров. Вкінці горобці проганяють ластівок так, що займають зимою їх гнізда, а весною вже не дають себе прогнати назад. Тому багато ластівок гине, бо не мають гнізд.

—o—

Еще Вальс.

ПЯТЬ ХВИЛЬ СЕРЕД БАГАЦТВА

(Гумореска. — З мадярського).

—o—

По дорозі до дому станули вони перед виставкою першорядної крамниці. Оглядали залахано всякі ласощі.

— Треба би купити щось на вечерю, — сказала жінка до чоловіка.

— Тут хочеш купувати щось на вечерю?! Таж тут тричі дорожче, ніж деінде.

— Глянь-но на цей швайцарський сир. Він виглядає так апетитно. Куплю чверть фунта.

— Прошу тебе, в такій крамниці глядять кривим оком на такого, хто не купує нічого більше, лише чверть фунта сира...

— Нічого, ходи зі мною...

*

Пять крамничних помічників привитали їх так ввічливо та чемно, що чоловікови здавалося, начеб він допускався якогось злочину, бо вдавав великого богача, а істиме на вечерю лише чверть фунта сира.

Одначе жінка не тратила відваги.

— Може вже маєте черешні? Я так хотіла би зісти перших черешень! Купила би кошичок.

Купець став дуже виправдуватися.

— Дуже мені прикро, ласкава пані, та з причини бурей на морі кораблі з Каліфорнії ще не приїхали.

— З Каліфорнії? Я й не хотіла би каліфорнійських черешень, у таку вчасну пору ми все імо лише японські черешні... Та суниці певно вже маєте?

Лице помічника, що просив вибачення, виглядало розпучливо.

— Дуже нам прикро, пані добродійко, одначе посилки з південної Італії припізнилися з причини великого холоду. Та може пані позволять першорядного ананасу. Це просто ласощі. Можна їсти з трохи цукром, дуже смачний.

— Знаю, та мій чоловік дістає з того згагу.

*

Жінка підчас тієї розмови розглядалася по крамниці, а коли переконалася, що нема навіть редьковці, спитала згірдливо:

— Гадаю, що редьковцю певно маєте?

Купець розпучливо заломив руки.

— Ласкава пані страшно не мають щастя. Навіть редьковці не маємо. Огородники кажуть, що померзла на грядках у навозі.

Чоловік уже зрозумів жінчину тактику. Тепер і він випрямився та сказав невдоволено:

— Е що, ходімо... Я взагалі не розумію, навіщо люди держать відчинені крамниці, коли в лютому не мають ані черешень ані суниць!

Крамничні помічники послухали з сорому носи. Жінка вдала вже, наче хоче виходити, та нараз похилилася над швайцарським сиром, начеб щойно тепер побачила його на прилавку:

— Дайте мені чверть фунта.

*

За хвилину жінка з чоловіком вийшла з крамниці. По дорозі взяла його під руку та вредувано гляділа йому в очі.

— Ти не здогадуєшся, яка то приємність побути пять хвиль і бачити, як нам завидують в нашого багацтва.

Чоловік відповів зрезигновано:

— Я вже бачу, що то що дня на вечерю буде по чверть фунта швайцарського сира!

НОВИНКА! НЮАРК І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

відбудеться —

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 15 ЧЕРВНЯ 1930

(SUNDAY, JUNE 15, 1930)

у вже всім знаним городі ТИМЧИШИНОГО, в UNION, N. J.

Забава зачинається від 11 рано до пізної ночі.

Вступ 45 центів.

На пікніку будуть всілякі забави і добрий буфет. Музика знаменита.

Дорогокраї: Прати Springfield Ave. Car або Boss, їхати аж до Central Irvington, там висісти і брати Boss Union-Vaux Hall і їхати аж до Union School, там висісти, а комітет покаже місце пікніку. 135-7

Комітет.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ МЕШКАННЯ при старшій українській родині в Менчестер. Уміння: чистість і тишина. Прошу подати ціну. Зголошення слати на адресу: 137-9

SVOBODA,

83 Grand St., Jersey City, N. J.

НА ПРОДАЖ місце, де можна отворити Frankfurter стенд; добра дільниця, три гайвей, де переїжджає богато автомобілів до $1.000.000 Long Island моста. Переходить денно около 25.000 кар. Велика будучність хто це місце купить. По інформації пишіть до: I. WESLEY, 5th floor, 421 Seventh Ave., New York City, або прийдіть особисто. 137-9

НА ПРОДАЖ АПТИКА

з будинком або без будинку, між Українцями, Росіянами і Поляками. Ціна продажі дуже приступна. Голоситися до: 133-7

B. F. RUDZINSKI,

Notary Public,

631 Fairmount Ave., Philadelphia, Pa.

ХТО З УКРАЇНЦІВ хотів би виїхати на літні вакації в гори (Catskill Mountains), маю кімнати до винайняння по умірковаїй ціні. Інтересованих прошу писати на адресу:

A. PUZDRIAK,

R. F. D. 2, Box 94, Saugerties, N. Y. 134-7

КІМНАТИ ДО ВИНАЙМУ НА ФАРМІ,

де є сяяке повітря і гарна околиця, електрика і вода в кімнатах, вода до купання. Ціни умірковані. По близші інформації пишіть до: 134-7

JOHN PASTUCK,

BLAWENBURG, N. J.

Заходом Стору Сурми відбудеться ТРИДНЕВНИЙ ПРАКТИЧНИЙ РАДІОВИЙ КУРС (продажі і направи) для продавців і агентів Сурми, дня 20, 21 і 22 червня р. р. На тім курсі будуть промовляти заступники фірм, як: Віктор, Колюмбія, Маджестик і т. п. Також визначниці українські бизнесмени і мешкіль. На кінци відвідини взірцевих американських підприємств. Хто ще не запрошений листовно на сей курс, а хотіли би приступити, хай сейчас зголоситься на адресу: SURMA, 103 Ave. A, New York, N. Y. 134-8

НОТИ

Кубань — продовж. Бандури ...$3.00
На чужині — поема, партитура і голоси 70
Ідуть пороги — поема 1.00
Ніч — партитура і голоси 70
Україно — трio 70
Ой у лузі — сольо сопран і хор 70
На чужині — хор 70

JOHN PROKOPENKO,

P. O. Box 929, New Britain, Conn.

НОВА ПРОПОЗИЦІЯ СОРОЧОК — Не треба гроший ні знання. Комісове згори. Зразки даром. Madison Products, 562 Broadway, New York City.

ПРОДАЄ ДОМИ в місті НЮ ЙОРКУ і околиці

Українська Фірма

С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО EXCHANGE REALTY CO.,

41 East 7th St., New York City.

Tel. Orchard 9677. 16-

РАДІО ЕКСПЕРТ.

Одинокий Українець РАДІО ЕКСПЕРТ. Поможе вам заощадити 50 дол. і більше. Маєте радіо, якеб воно не було, я вам його перероблю і то дуже тано до електрики. Всяка реперація гарантована. Ваше радіо найгірше має дати вам музику, а не шум і вона. Прошуся занотувати адресу, а коли вам потрібно заланте: Orchard 0185. 134-9

ГРИГОРИ ХЛИСТУН,

117 EAST 7th ST., NEW YORK, N. Y.

Phone: Brunswick 7187.

АДВОКАТ

Б. ПЕЛЕХОВИЧ

2360 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.

Практикує у всіх судах, займається переглядженням абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; перепроваджує спадкові справи; полагоджує старокраєві, патентові і прочі справи. 191-

PAINFUL CORNS

Loosen—Lift Out

A little known Japanese herb, the discovery of an eminent German scientist (Dr. Stickel) instantly soothes the corn, callous or wart, then loosens it so that shortly you can lift it right out. This new discovery called "Corn Fly" excites the white blood corpuscles to action and granulates the corn at its root so that it drops out and leaves no trace of scar or soreness.

You will also find "Corn Fly Foot Bath Powder" a boon for sore, tired or perspiring feet.

"Corn Fly" for corns 35c, "Corn Fly Foot Bath Powder" 25c, and "Corn Fly Bunion Remedy" 50c, (all three—$1.10 value—for $1.00), are sold under a positive money-back guarantee by Hance Co., Newark, N. J., or local druggist.

Dr. A. L. CESAR

спеціяліст у всіх хоробах

ОЧИЙ, УХ, НОСА І ГОРЛА

одинок 137 EAST 64th STREET, між Park і Lexington Ave.

10—12 NEW YORK, N. Y.

6—8

В неділі від 10 рано до 1 полудня.

ФАРМИ!

ОДНОФАМІЛІЙНИЙ ДІМ, 6 кімнат зі всіма уліпшеннями, 4 лоти 100x100. Ціна $5,500, готівкою $3,000. Перший морґіджь $2,500, другий на 6 процент.

Однофамілійний дім 6 кімнат зі штором, всі уліпшення, ґараж, лота 40x100 на Lincoln Highway Road, 4 ґарантовані тенанс. Продається зі всім за $8,000, готівкою $5,000, морґіджь $3,000. Продають старі люде. 133-7

PH. D. PILANOWSKY,

835 East 8th Street, Room 12, New York City.

ФАРМИ! ФАРМИ!

МАЄМО НА ПРОДАЖ богато фарм на молочарні, тютюн і годівлю курей, менші і більші, по всяких цінах. Готівки треба від $1,500 в гору, решта на морґедж, за який можете мати для нашої родини фарму і дім. Говоримо по українськи. По інформації пишіть до:

CHAS. R. VAN TASHER,

647 Main Street, Hartford, Conn.

ЗАМІНЮЮ домі, фарми, доти, готелі, ґаражі і взагалі ріжного рода бизнесу, на що Ви би тільки не хотіли, я все маю. Коли Ваша власність знаходиться не дальше як 200 миль від Филаделфії, так я Вас можу обслужити; не робить ріжниці чи то Пенсилванія, Ню Джерзи чи Ню Йорк стейт. Подайте мені Ваші інформації і жадання в першому листі, а я до Вас зараз прибуду. 125—

WALTER KOSTETSKI,

Business and Real Estate Broker,

Roosevelt Bld., at Phila. City Line, Langhorne, Pa.

ХТО ХОЧЕ ДОБРІ І ТАНІ МОЛОЧАРСЬКІ ФАРМИ?

ФАРМА 127 АКРІВ, земля чорна, ріка, грубий ліс, засіяна і засаджена, дім 12 кімнат, забудування і машинерія майже нові, 16 молодих дійних корів, 2 кіївки, 2 коні, безгроги і кури. За молоко місячно $240. Ціна $9,500. Готівкою $4.500.

ФАРМА 65 АКРІВ, земля першої кляси, сад, ріка, ліс, засіяна і засаджена, дім 8 кімнат, забудування і знаряди в як найлішім стані, колоз міста. 6 молодих дійних корів, 2 телят, 2 коні, безгроги і кури. Ціна $7,500, готівкою $3,500, решта на довгі літа до сплати.

ФАРМА 150 АКРІВ, ріка, ліс, сад, засіяна, дім 10 кімнат, забудування і знаряди, 14 дійних корів, 5 кіївок, 3 коні, безгроги і кури. Ціна $6,500, потреба шлати $3,500.

ФАРМА 72 АКРИ при Гайвей, ріка, сад, засіяна і засаджена, гарні забудування і знаряди; 8 дійних корів, 2 кіївки, 2 коні, безгроги і кури. Ціна $12,000; готівкою $5,000.

ФАРМА 41 АКРІВ, засіяна і з інвентарем, будинки дуже добрі, недалеко міста. Ціна $6,500, готівкою $3,000.

Великий вибір ріжнородних фарм до продажі. Голоситися до: 135-

K. F. KRYGIER,

670 Manhattan Ave., Brooklyn, N.Y. (Greenpoint).

ПАТЕНТИ

BRYANT AND LOWRY

Registered Patent Attorneys,

310 VICTOR BUILDING, WASHINGTON, D. C.

Пишіть по Описи і Шкіци та гарно ілюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жадание, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіці і опис до переглядення, щоб забезпечити ваші права сейчас.

Найбільші досвідчення, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

Dr. M. SMITH

перенїс свій офіс під число 9 LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY

pic 16th Street (ж. 3rd East) напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park.

Telephone: Stuyvesant 5760.

Dr. SIMON BLOOM,

Спеціяліст віх очей, носа і горла,

1530 SHERIDAN AVE., NEW YORK

Near Mt. Eden Avenue.

Години офісові: 9—11 рано,

Телефон: Davenport 0697.

83 EAST 7th ST., NEW YORK, N. Y.

Години офісові: 1-2 попол., 6-7.30 веч.

Телефон: Orchard 2949.

АКУШЕРКА І ЛІКАР ПОРАДИ І ПОМИЧ.

A. E. SMALL

3001 W. 29th St., near Surf Ave., Coney Island, Brooklyn, N. Y.

Tel. Mayflower 4110

ЖИТТЯ ЗАЛЕЖИТЬ ВІДЦИХ ТРЬОХ

НИРОК—ПЕЧІНКИ—МІХУРЯ

Поверх 200 літ правдива Gold Medal Haarlem Oil вважалася головним лікарством на недомагання, що походять з цих органів. Його брати легко і приємно. Спробуйте сьогодні. В 8 величинах; з жовтій вятині. Дивіться за назвою "Gold Medal".

NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

„КОЛИ ТЕРПИТЕ НА СВЕРБЛЮЧІ ЛИШАЇ, ЕКЗИМУ, ПОПАЛЕНЯ ВІД СОНЦЯ, ОПАРЕНЯ, ПУХИРІ, РАНИ, БОЛЯКИ, СВЕРБЛЯННЯ, УКУШЕННЯ, ЗАТРОЕНЯ ПОВІЙКИ

і другі шкірні недуги, ви одержите СКОРУ ПОЛЕКШУ, коли уживете масти

„SAWIEC"

знаменитий, гоючий середник, який трий готь! І усуває болі і дає вам повне ВДОВОЛЕННЯ. Тоже пробували його, і так вдоволено що припоручаєть „Sawiec" своїм приятелям. „Sawiec" є знаменитою маєть, гарантовано.

Не терпіть! Дістаньте собі „Sawiec"! Ми вишлемо вам [illegible] ноїм почтою, оплатите дистанцію [illegible] ви $1,00 при доручення. [illegible] бок ер. виденнятої масти за [illegible] Не зацебудьтесь. Замовте [illegible]

WAKIE PRODUCTS CORP.

Дж. Вашкевич, Аптикар-Властитель

Dep. U—15, BLOOMFIELD, N. J.

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮЙОРКУ І НА ОКОЛИЦІ

Ми робимо гарні похорони

ПО $150

Без ріжниці як далеко потрібно возити, кличте нас:

Офіс: 485 Avon Avenue.

Phone: Terrace 8882, або [illegible] f636, Newark, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:

NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave.

Phone: Brunswick 7767 або 7768.

SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.

Phone: Hemlock 5530.

CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.

129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY

Telephone: Orchard 2568

СТЕФАН І. ЄВУСЯК

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весіля, хрестини і другі оказії. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:

77 Morris St., Jersey City, N.J.

Tel. Montgomery 1745

34 E. 25th St., Bayonne, N. J.

Telephone 540

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУЧКИ ДЛЯ ДІТОЧОГО ТЕАТРУ,

які можна набути у книгарні Свободи.

ЗУСТРІЧ. Новорічна песа-казка на 2 дії. В. Король-Старий ...15 ц.

ТАРАС У ДЯКА, сценічна картина в 2. діях із життя Т. Шевченка. Іванна Блажкевич ....15 ц.

СТРІЧА У ЛІСІ, сценічна картина в одній дії. Леся Верховинка...15 ц.

ДІД-МОРОЗ, фантастична дитяча казка-песа на 3 дії з співами й танцями. Мик. Шутаєвський ..25 ц.

ЧОЧ МІСЯЧНОЇ НОЧИ, пластовгра в 5 діях. Ярослав Вільцевко .....25 ц.

ГАРАЄ ПАСТУШОК, сценічний образок у двох діях .....15 ц.

ЦАРЙВНИЙ КАМІНЕЦЬ, песа-казка для дітий в 3-ох діях. В. Король-Старий .....15 ц.

САМОТНИЙ У ЛІСІ, песа на одну дію. Е. А. Чебишева-Дмитрієва .....10 ц.

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, драмована казка в 2-ох діях. Я. Вільчевко .....20 ц.

ЗОЛОТИЙ ЧЕРЕВИЧОК, песа-казка для дітий у 6-ох картинах. Галина Орлана .....15 ц.

ПРОГУЛЬКА, комедійка на одну дію. С. Чубатенко .....15 ц.

МАЛИЙ ТАРАС, діточа песа на 3 дії. В. Шопінський .....20 ц.

ПРИ ВАТРІ, сценічна картина в одній відслоні, Фр. Вольф ...15 ц.

ПІДКАЛДЕНЬ, песа-казка на 2 дії В. Король-Старий .....15 ц.

СВЯТО ВЕСНИ, сценічний образок на дві дії зі співами та хороводами. Василь Софронів ..25 ц.

РИТАР І ЛЕСЬ, сценічна картина для дітий, з віршами. Роман Зиловович .....15 ц.

ЗАЧАРОВАНИЙ КАЛІФ, драмована казка в 5 діях. Павло Бендорф .....10 ц.

Повисші книжечки можна одержати в книгарні Свободи. Замовлення будемо висилати тільки по одержанню належитости. Не будеться звертати уваги на такі замовлення, які прийдуть без належитости.

„SVOBODA"

P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.